

Tien excuses om niet over de dood te praten

Hoewel we allen stervelingen zijn en dus zullen doodgaan, zijn er tal van argumenten om dat gegeven te negeren. Hier de tien populairste excuses om niet over de dood na te denken en/of over de dood te praten:

1. Ik vind het niet zo'n fijn onderwerp

'Dood' doet denken aan verdriet, verlies, afscheid en andere narigheid. Daarmee is het inderdaad niet zo'n 'fijn' onderwerp. Maar het leven is nou eenmaal een optelsom van leuke en minder leuke dingen. Aandacht besteden aan de dood kan juist helpen het verdriet, het verlies en het afscheid te verlichten.

2. Ik vind het een veel te serieus onderwerp

'Dood' doet inderdaad meer denken aan serieuze zaken dan aan luchtigheid en humor. Dat geldt ook voor global warming, vluchtelingen of de internationale politiek. Dat iets serieus is, wil dus niet zeggen dat het niet relevant is. Integendeel, misschien. Denk aan Milan Kundera's 'De ondraaglijke lichtheid van het bestaan'. Hoe fijn zou het leven zijn als het alleen maar uit luchtigheid bestond?

3. Ik denk nooit zover vooruit

Een dergelijk excuus doet vermoeden dat er zekerheid is over het moment waarop de dood zich meldt in iemands leven. Helaas, dat is niet zo. De dood discrimineert niet; de dood is niet gebonden aan leeftijd, niet aan status, niet aan sekse, niet aan ras. Hij kan zich iedere dag aandienen.

4. Daar is nog tijd genoeg voor

Een dergelijke excuus sluit aan bij het vorige excuus. Alsof er nog stilgestaan kan worden bij de dood, omdat hij zich altijd ver van te voren – en ook in een lichtgedoseerde mate – aandient. Hoewel dat in de meerderheid van de situaties het geval is (via een ongeneeslijke ziekte) meldt de dood zich bij 30% van de mensen zeer plotseling. Of er nog tijd genoeg is, weet je dus nooit zeker.

5. Dat is iets voor oude mensen

Het excuus doet vermoeden dat de dood leeftijden respecteert. Dat is niet zo. Bovendien: wat is oud? Ook mensen van 80 jaar kunnen dit excuus gebruiken omdat zij mensen kennen die 90 jaar zijn.

6. Ik ben nog hartstikke gezond

Als we erkennen dat de dood bij één op de drie mensen plotseling toeslaat, houdt dit excuus geen stand. Er kan sprake zijn van gezondheid precies tot het moment dat de dood zijn intrede doet.

7. Dan roep ik het over mezelf af

Sommige mensen raken het magische denken uit hun kindertijd nooit helemaal kwijt. Of misschien is het bijgeloof, of de gespiegelde kant van 'The Secret'. Hoe dan ook, 'dood' is een complexe kwestie, maar het is nog nooit aangetoond dat die bevorderd wordt door eraan te denken of erover te praten.

8. Ik ben nu even met heel andere dingen bezig

De dood verstoort in concrete zin (in de praktijk) vele agenda's, en zo is het ook op een abstracter niveau. Dus het klopt dat nadenken over de dood soms niet 'past'. Probleem van een dergelijke gedachte is dat het andersom niet zo werkt. De dood houdt geen rekening met jou. Zelfs niet als je 'met andere dingen' bezig bent.

9. Ik heb daar nooit zin in

Naar de tandarts gaan? Daar heeft ook bijna niemand zin in. Toch doet bijna iedereen dat, één, twee of soms meerdere keren per jaar. Of je ergens zin in hebt of niet, zegt niets over het nut of de waarde ervan.

10. Ik vind dat een heel saai onderwerp

Als je dat zegt, heb je er nog nooit echt over nagedacht. Wat kan er saai zijn aan de vraag hoe jij je leven wilt afronden, wat je wilt achterlaten, hoe (en van wie) je afscheid wilt nemen, welke mensen je op je uitvaart krijgt, waar je begraven wilt worden, et cetera?